

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 11. oktober 2019
(OR. en)

12907/19

SOC 661
ANTIDISCRIM 37
JAI 1041
MI 702
FREMP 142

NOTE

fra: formandskabet
til: De Faste Repræsentanters Komité/Rådet

Vedr.: Bedre bekæmpelse af forskelsbehandling i Den Europæiske Union
- Orienterende debat

Vedlagt følger til delegationerne en note, der er udarbejdet af formandskabet med henblik på at lette drøftelserne på samlingen i EPSCO-Rådet den 24. oktober 2019.

Bedre bekæmpelse af forskelsbehandling i EU

1. Forskelsbehandling i Den Europæiske Union

Den Europæiske Union bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal. Unionens mål er at fremme freden, sine værdier og befolkningernes velfærd. Unionen bekæmper endvidere bl.a. forskelsbehandling.

I artikel 21 i EU's charter om grundlæggende rettigheder forbydes enhver forskelsbehandling på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder, seksuel orientering eller ethvert andet forhold.

Ikke desto mindre udsættes en ud af fem personer i Den Europæiske Union for forskelsbehandling eller chikane af forskellige grunde eller af en kombination af grunde¹.

Nogle grupper såsom mindretal inden for mindretal, f.eks. transpersoner med indvandrerbaggrund, risikerer at blive ofre for forskelsbehandling, seksuel chikane og vold hyppigere end andre. I de fleste medlemsstater er intersektionalitet ikke omfattet af national lovgivning.

Desuden fører den økonomiske indvirkning af forskelsbehandling på medlemsstaterne til tab af BNP og tab af skatteindtægter samt øgede udgifter til sundhedspleje og andre tjenester. Forskelsbehandling forbliver ofte ustraffet.

Manglende anmeldelse af forskelsbehandling er også udbredt: huller i lovgivningen eller ineffektiv gennemførelse kan give et falsk signal om, at visse former for forskelsbehandling tolereres. 62 % af EU's befolkning er enig i, at der er behov for nye foranstaltninger for at lukke de eksisterende huller i beskyttelsen².

¹ Europa-Kommissionen (2015), særnummer af Eurobarometer 437: "Discrimination in the EU in 2015".

² Ibid.

2. Rollen for og betydningen af forslaget til direktiv om ligebehandling

For at udfylde hullerne i EU-lovgivningen om ikkeforskelsbehandling fremsatte Europa-Kommissionen den 2. juli 2008 et forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering (*direktiv om ligebehandling*, KOM(2008) 426 endelig). På nuværende tidspunkt er disse fire grunde kun omfattet af EU-lovgivningen inden for beskæftigelse og erhverv (Rådets direktiv 2000/78/EF).

Efter Lissabontraktatens ikrafttræden den 1. december 2009 er forslaget nu baseret på artikel 19 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), der kræver enstemmighed i Rådet og Europa-Parlamentets godkendelse.

På trods af indsatsen fra flere end 20 formandskaber siden 2008 er der endnu ikke opnået den fornødne enstemmighed i Rådet. Medlemsstaternes betænkeligheder vedrører især retssikkerheden i det foreslåede direktiv, kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne og direktivets konkrete indvirkning, herunder de finansielle omkostninger.

Uafhængigt af EU's mandat og forpligtelse til aktivt at bekæmpe forskelsbehandling skaber den nuværende situation i EU-lovgivningen om ikkeforskelsbehandling et kunstigt "hierarki" af beskyttede grunde til forskelsbehandling.

3. Bedre bekæmpelse af forskelsbehandling: det videre forløb

Det finske formandskab afholder på samlingen i EPSCO-Rådet den 24. oktober en orienterende debat om ligebehandling med henblik på at undersøge mulighederne for en mere effektiv bekæmpelse af forskelsbehandling uden for beskæftigelses- og erhvervsområdet.

Ifølge mange svar fra medlemsstaterne på det spørgeskema, som det finske formandskab udsendte i juli 2019, er etablering af en omfattende retlig ramme på EU-plan det primære middel til at bekæmpe forskelsbehandling. Ifølge mange medlemsstater er deres nationale lovgivning om bekæmpelse af forskelsbehandling hensigtsmæssig. Der er imidlertid behov for en mere effektiv gennemførelse af den eksisterende lovgivning. Kvinder, personer med handicap, LGTBI-personer, etniske minoriteter, herunder romaer og indvandrere, og fattige anses for at være i størst risiko for at blive forskelsbehandlet. Personer, der oplever forskelsbehandling af flere grunde eller intersektionalitet, nævnes også.

Medlemsstaterne nævner følgende midler til at bekæmpe forskelsbehandling: strategisk arbejde, herunder handlingsplaner på EU-plan, EU-finansiering, integration af ligestillingsaspektet, bevidstgørelse, stærkere støtte til ofre og ligestillingsorganer og bekæmpelse af hadefuldt tale. Betydningen af omfattende og pålidelige data om forskelsbehandling anerkendes også.

o

o o

På denne baggrund opfordres ministrene til at svare på følgende spørgsmål:

Spørgsmål 1: Hvad er årsagen til, at forskelsbehandling stadig er en stor udfordring i de europæiske samfund til trods for den eksisterende lovgivning og det stærke politiske engagement fra Den Europæiske Unions og medlemsstaternes side i at bekæmpe den?

Spørgsmål 2: Hvad planlægger din regering at gøre for at intensivere kampen mod forskelsbehandling?

Spørgsmål 3: Hvad bør Den Europæiske Union og den nye Europa-Kommission i betragtning af dødvandet i forhandlingerne om det foreslåede direktiv om ligebehandling navnlig gøre for at løse situationen, således at effektiviteten af foranstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling øges, og hullerne i lovgivningen om bekæmpelse af forskelsbehandling udfyldes?